

Anker Jørgensens tale ved Borgerlig konfirmation

Taler

Anker Jørgensen
Medlem af Folketinget for
Socialdemokratiet

Dato

3. april 1966

Sted

Odd Fellow Palæet

Omstændigheder

Som en reaktion mod den kristne konfirmation etablerede Foreningen mod Kirkelig Konfirmation, der var en del af arbejderbevægelsen, traditionen med den borgerlige konfirmation.

Den første såkaldte "Ungdomsfest" fandt sted i Folkets Hus på Enghavevej d. 11. april 1915, hvor unge blev alternativt konfirmeret.

Fra 1934 til 1978 blev den Borgerlige Konfirmation afholdt i Odd Fellow Palæet.

Vælg jer en livsanskuelse

Kære unge.

For jer alle gælder det sikkert, at I nu sidder og håber, at denne ungdomsfest kan blive overstået, så I kan komme hjem til familiefesten og til de gaver, der uden tvivl venter jer. Når det er overstået med dets glæder og måske mindre skuffelser, ja, så er I på vej fra barndommen til ungdommen, ja, endda på vej til det, vi kalder de voksnes verden. Når vi ser tilbage, kan vi som gamle i forhold til jer ikke undgå at blive lidt sentimentale. Måske mindes vi en sommerferie, hvor vi gav os tid til helt at være sammen med jer, måske husker vi træk fra jeres første år i skolen, og sikkert er det, at jeres mor aldrig vil glemme de allerførste år, hvor jeres ve og vel var afhængig af hende, og den beskyttede verden hun lagde omkring jer. Hvis vi ind imellem har haft lidt besvær, lidt ofre for jer, så vil jeg gerne fortælle jer, at det vejes rigeligt op af glæderne. Dem skal I ha' tak for.

I går ud i et samfund, der giver jer flere muligheder, end tidligere generationer har haft. Fattigdom og uvidenhed er stort set manet i jorden, men som I ved, er verden jo mere end det lille Danmark. Ved et tilfælde er I født i den del af verden, hvor mulighederne er de mange. I er måske træt af at gå i skole, men I gør klogt i at regne med, at I det meste af livet vil komme ud for kravet om

stadig mere uddannelse. I må uddanne jer for at kunne tjene det samfund, I skal leve i. I må uddanne jer også for jeres egen skyld. I må uddanne jer, fordi viden og indsigt

giver tro på sig selv. Men uddannelse er ikke bare dette at blive dygtig til sit fag. At få mere viden og forståelse af det samfund, man lever i, er simpelt hen vejen, der fører til dig selv, der kan gøre dig til et menneske. »At lære er at ville befri sin ensomhed« siger Halfdan Rasmussen. Det er en måde at komme ind i fællesskabet på og at forstå dette fællesskabs uanede muligheder.

I vil også fra forskellige sider af samfundet møde kravet om, at I må have en livsanskuelse. Det lyder højtideligt, tror, det er nødvendigt, for at man kan finde en mening med den sejlads, I skal ud på. Men hvilken livsanskuelse I end vælger, så glem ikke, at den først og fremmest skal være menneskelig. Den tidligere højskoleforstander Hjalmar Gammelgård sagde engang, at der var tre ting, han ville ønske for enhver ung. Det første er en bogsamling - det andet er et højskoleophold, og det tredje, at de unge vil finde sig en livsledsager. Bøgerne må I have, for dem kan I snakke med, dem kan I vende tilbage til, og deres ord er ikke flygtige som talen, som TV. I kan måle og veje bogens ord i dag og i morgen. På højskolen eller ved andre former for oplysende fællesskab kan I lære at udvide jeres »jeg« til et »vi«. Det, der for jer ligger længere fremme, er valget af en livsledsager. Det haster ikke. Det skal have lov at gro, for det valg, I der skal foretage, skal ikke være en flygtig foreteelse. Ægteskabet er det lille fællesskab, der begynder med to og senere udvikler sig til en konfirmationssøndag som denne.

Mennesket er født med trang til at være sammen. Derfor vil jeg anbefale jer at melde jer ind i en ungdomsforening, og hvis I der finder ting, der er anderledes, end I havde tænkt jer, så forstå at dette hører også med til de erfaringer, I må gøre. Også ungdomsforeninger, af hvad art de end er, har I ikke blot mulighed for at komme ind i et fællesskab, men I har også en pligt til selv at skabe og bygge med på dette.

I skal nu til at lægge drenge- og pigetøjet, og I skal til at trække i arbejdstøjet. Enten I skal arbejde med bog eller med værktøj- arbejde skal I. Det er for resten et godt tegn ved vor tids unge, at de anerkender arbejdstøjet som det bedste. Jeg tænker her på de såkaldte cowboy-bukser, der jo i virkeligheden er arbejdstøj, og som de unge er mest glade for, når det er slidt. Ja, jeg har endda set unge piger,

der køber blåstribede arbejdsbluser af den slags, som jeres morfar og farfar brugte på arbejdspladserne i begyndelsen af dette århundrede, og som også blev brugt om søndagen - så var de blot nyvaskede og nystrøgne. Sammen med de blankpudsede træsko - som jo for resten også anvendes i dag - var det søndagsdresset. Men når I møder på arbejdspladsen - enten den er en fabrik, et kontor, en byggeplads eller et af de mange uddannelsescentre, så bliver der stillet krav til jer om kammeratskab. Hvis I ikke ved, hvad det er, så tænk altid på, om I har mulighed for at gribe ind til fordel for den svageste. Øv jer også i tolerance - vær åbne over for andre mennesker, vær for resten også åbne over for jeres mor og far. Det er den allersværeste kunst at lære. Det gælder ikke alene, at I skal være åbne over for jeres forældre- også vi forældre må være åbne og forstående for den verden, I lever i. Det betyder ikke, at vi utidigt skal blande os i alt. I og vi må have lov at have hemmeligheder for hinanden, men hvis de tynger, så er det, vi har brug for gensidig åbenhed. Gammel og ung spiser ved samme bord, men vi lever i hver sin verden. Det er naturligt, men der må være kontakt imellem dem. Åbenhed og forståelse har I også brug for, når det gælder vurderingen af andre racer og nationaliteter, ja, kort sagt af andre, som er anderledes end I selv. Det er ingen sag for jer, når I sidder foran TV-skærmen og ser frygtelige eksempler på forfølgelser, at harmes over overmagten, men er I helt sikre på, at der ikke i jer selv gnaver nogle racefordomme? Der findes jyder, der tror, at de, der bor øst for Valby Bakke, er tåber, og der er københavnere, der bruger ordet >>bonde<< i nedsættende betydning, og hvordan har I det med svenskerne - især når de har »tævet« os i en landskamp? Disse sidste eksempler er naturligvis ret uskyldige, men vi skal være os dem bevidst.

Da jeg selv var i konfirmationsalderen, så jeg på forsiden af en københavnsk avis et billede fra Berlin. Det har været omkring 1935. Det forestillede en jøde, der gik spidsrod gennem en berlinsk gade, og bag ham gik to nazister i nazistuniform og i lange støvler med et hagekors på armen. Jødens benklæder var klippet i takker omkring knæene, og om halsen hang et stort papskilt, hvorpå der stod: »Ich bin ein Jude«. Tusinder af mennesker stod på gaden - ingen greb ind - og det er måske forståeligt. Dette og alt det, der fulgte under nazismen, er de værste og frygteligste udslag af det, der begynder i det små: »Han er anderledes, og han skal kanøfles«.

Pas også på at du i kampen for hvad du mener er ret ikke anvender vold og sadisme.

Da jeg som dreng var på feriekoloni i Horserød i Nordsjælland (iøvrigt var det en dejlig oplevelse at være på feriekoloni) ude for en oplevelse. De store drenge på kolonien havde i den nærmeste skov lavet en lille lejr for tortur. Man indfangede simpelthen lejrens mindre knægte, bandt dem til træerne og puttede en lille snog inden for skjorten. Det var drengestreger dengang. Den samme Horserødlejr skulle senere under krigen blive brugt som opsamlingssted for danske, der var modstandere af nazismen, og en del af disse og mange andre danske skulle senere i koncentrationslejre i Tyskland opleve pinsler af en helt anden art. Verden har også senere set eksempler på vold og terror - Berlin - Ungarn - Alabama - Vietnam. Vi kan ikke forlange, at I skal kunne overskue alt dette - vi voksne, der prøver, kan heller ikke, men I skal være vågne og opmærksomme, når sådanne tendenser viser sig i det små under tilsyneladende fornøjelige og uskyldige former. I vil snart opdage, at den tid, vi lever i, er en tid med jag. Alle vil fortælle, hvor travlt de har, for så går tiden med det. Men travlt det har nu de fleste, for de giver sig ikke tid til at være mennesker og heller ikke tid til at gøre det gode, de gerne ville. Det er galt. På de små røde hjerteskilte, som sidder på træer ved landevejene, der står der: »Giv dig tid«. Vi bør give os tid - ikke alene i færdselen, men også i forholdet til dem, vi holder af. Derfor: skænk jeres mor en blomst, medens hun lever! I vil også opdage, at målsætningen i de voksnes samfund det er penge. Det er en gal målsætning, og jeg tror også, den er ved at blive fortrængt. I hvert fald kommer uddannelsen til at spille en stadig større rolle for vurderingen af mennesket - men også det er galt. I må være med til, at mennesket alene vurderes på dets evne til samarbejde - på dets menneskelige kvalitet.

I går nu hjem til fest, hvor der sikkert ligger mange telegrammer og venter. Uden på telegrammerne vil I se pæne og velfriserede drenge i de hvideste hvide skjorter med butterfly, og pigerne på disse telegrammer er som skåret ud af en modejournal. Tag med glæde mod telegrammerne og især de venlige hilsener.

I håber sikkert også at få gaver. Hvis I er store i jeres krav, lyder det måske på en cykel, en guitar, eller måske vil I begynde at spare sammen til en knallert, til I bliver 16 år. I drømmer måske allerede om en tur på knallert gennem Europa, I drømmer måske, at I på guitar skal spille som The Beatles og synge som Donovan. Måske er I sportsinteresserede og drømmer om at komme til Olympiaden i 1972. Drøm bare - søg at virkeliggøre noget af det, I drømmer, men husk, at livet er til at holde ud, selv om I ikke henter guld ved Olympiaden, selv om I ikke når alt, hvad I kunne tænke jer. Men det er ikke det, I når, der er

det afgørende, men måden I når det på. Det kan f.eks. være behageligt at blive kørt med en svævebane til bjergets top, men den største oplevelse er altid den tunge og slidsomme gang ad bjergets stier - først da oplever I livet.

Hjertelig til lykke alle I unge. Hjertelig til lykke med jeres børn alle I unge forældre på 40. Vi ønsker jer god fest - held og lykke på den videre vej.

Kilde

Jørgensen, Anker: Til venstre for midten. Forlaget Fremad, 1975

Kildetype

Dokumentation i bogværk

Tags

Festtale, Konfirmationstale, Socialdemokratiet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/anker-jorgensens-tale-ved-borgerlig-konfirmation>